

Sivistystoimen seutuyhteistyö

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2015

Anjariitta Carlson

SIVISTYSTOIMEN SEUDULLINEN YHTEISTYÖ

”Yhteistyön tarkoitus on kehittää kunnallisia sivistyspalveluita yhteistyössä, ennakoiden ja osaamisresurssia jakamalla yhteisen toimintamallin mukaisesti. Tavoitteena on yhdessä kehittää ja suunnitella uusia yhteistoimintarakenteita, uudenlaisia yhteisiä toimintatapoja ja yhtenäistää palvelujen tuottamista yhdessä sovittujen linjausten mukaisesti niin, että palveluiden tulee olla laadukkaita, kustannustehokkaita ja asiakaslähtöisiä. Yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa tehdään soveltuvin osin. Päijät-Hämeen kuntien yhteistyöllä saavutetaan myös taloudellista ja toiminnallista hyötyä”

Yhteistoimintasopimus 2009 – 2016

OHJAUSRYHMÄ

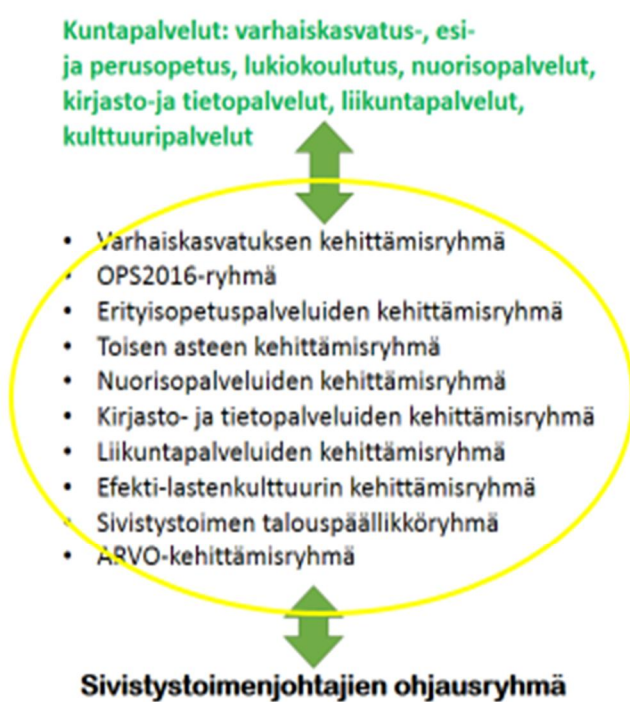
Sivistystoimen seudullista yhteistyötä koordinoiva ohjausryhmä on kokoontunut kuukausittain lukuun ottamatta heinäkuuta, joka on sovitusti kokoukseton kuukausi vuosilomista johtuen.

Kuntien nimeämien edustajien ja heidän varaedustajiensa kokouksiin osallistuminen vuoden 2015 aikana on alla olevassa taulukossa.

2015 KOKOUKSET	14/1	11/2	11/3	8/4	13/5	10/6	12/8	9/9	14/10	11/11	9/12
Asikkala: Juha Leppialho (Aija Viikilä)	x	x	x	x	x	x	- x	x	- x	x	x
Hartola: Irja Niilahti Tiina Kotila-Paaso	x	x -	x	x -	x	x x	x	x	x	x	x
Heinola: Pirjo Hepo-oja (Johannes Rinkinen)	x -	x -	- x	x	- -	x -	x	x	x	x	x -
Hollola: Matti Ruotsalainen (Hanna Rapatti)	x	x x	x	x	x	x	- x	- x	x	x	x
Hämeenkoski: Tero Heinonen (Maria Keskinen)	x	x	x	-	-	-	-				
Kärkölä: Matti Ruotsalainen (Hanna Rapatti)	x	x	x	x	x	x	x	- x	x	x	x
Lahti: Maritta Vuorinen Tiina Granqvist Lassi Kilponen (Heikki Turunen, Juha Patrakka)	x x x	x	- x -	x x x	x	x	x	x -	x x	x x	- -
Nastola: Jaana Suvisilta (Sanna Ainola)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Orimattila: Timo Ahvo (Jari Railio)	x	x -	- x	x	x	x	x	x	x	x	x
Padasjoki: Juha Leppialho (Aija Viikilä)	x	x	x	x	x	x	- x	x	x	x	x
Sysmä: Tuula Saarinen (Sirpa Eskola)	x	x	x	x	x -	- -	x	- -	x	x	x

Vuoden 2015 aikana sivistyspalveluiden seudullista yhteistyötä on ohjausryhmän ohella toteutettu laajalti sivistyspalveluiden eri sektoreilta kootuissa seudullisissa kehittämissä. Ohjausryhmä antoi vuoden 2015 alussa kehittämissä yhtenäisen toimintaohjeistuksen, joka sisälsi ohjausryhmän kehittämissä toiminnalle asettamat tavoitteet, kokousmenettelyohjeet suhteessa ohjausryhmän vuosikelloon sekä toiminnan arviointiohjeet. Tavoitteena on saada kehittämissä työskentely säännölliseksi, vuorovaikutteiseksi ja verkostomaiseksi kehittämissä yhteistyöksi ohjausryhmän työskentelyn rinnalle.

Sivistystoimen seudullisen kehittämissä yhteistyön ohjausjärjestelmä ja nykyisen toiminnan kuvaus on alla.

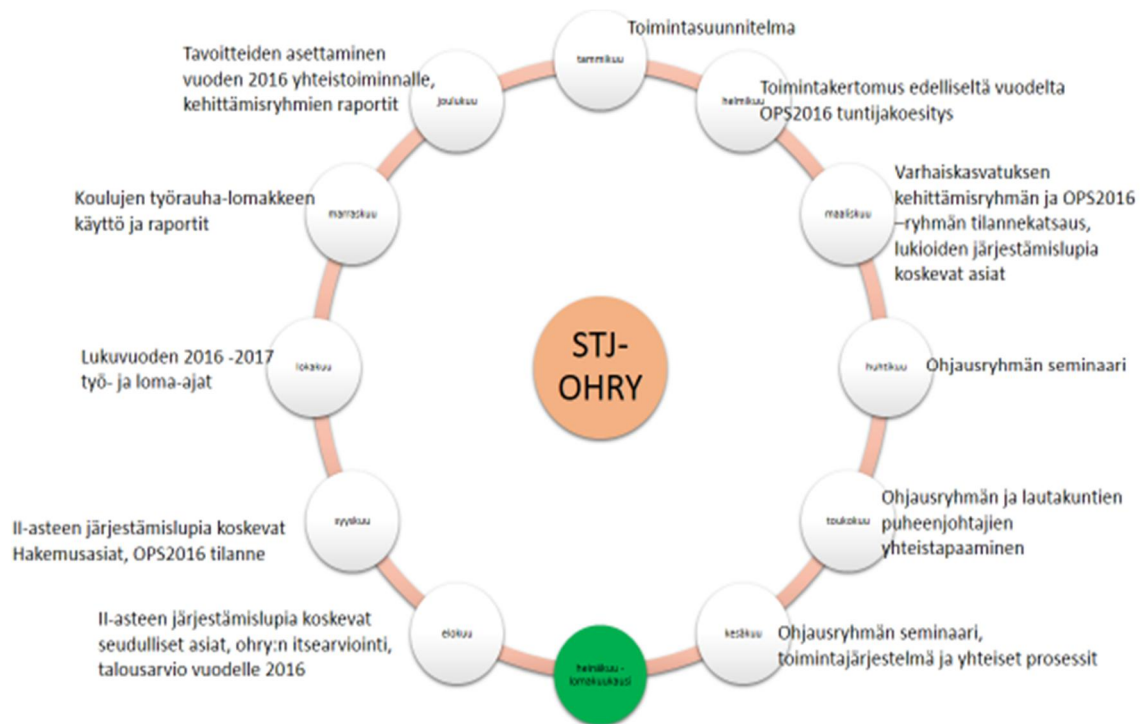

01.12.2015

Anjarilitta Carlson

Ohjausryhmän vuoden 2015 toiminnalliset tavoitteet on määritelty ohjausryhmän CAF-itsearviointiin ja vuoden 2014 lopulla tiedossa olleiden säädösmuutosten ja toimintaympäristön muutosten pohjalta. Ohjausryhmän toiminta jäsennettiin vuoden 2015 alussa vuosikellon muotoon, joka hyväksyttiin vuoden 2015 toiminnan rungoksi (kuva).

Vuoden 2015 alussa yhteistoiminnan painopisteiksi asetettiin jo edellisen vuoden aikana alkaneet säädosmuutoksista johtuneet uudistustoimenpiteet: perusopetuksen opetussuunnitelmien uudistamistyö (OPS2016) sekä toisen asteen koulutuksen rahoitusuudistus ja lukioiden järjestämislupien uudelleen hakemiseen tähtäävät toimenpiteet koko Päijät-Hämeen alueella. Ohjausryhmän vuosikelloon sisällytettiin edellä mainittujen asioiden edistämiseksi sidosryhmäyhteistyötapaamisia. Vuoden 2015 eduskuntavaalit kuitenkin muuttivat toimintaa siten, että toisen asteen järjestämislupien hakuprosessi keskeytettiin ja rahoitusuudistuksen suunta selvisi vasta syksyllä 2015 uuden hallitusohjelman myötä. OPS2016 uudistus eteni kunnissa tavoitteen suuntaisesti, mutta sai uudenlaisia muotoja (kts. OPS2016 kehittämisryhmän raportointi). Myös toimintaympäristön muutoksista, erityisesti Päijät-Hämeen alueen vireillä olleista kuntarakennesuunnitelmista johtuen osa vuoden alussa suunnitelluista vuosikellon toiminnallisista tavoitteista muutti muotoaan vuoden varrella.

TOTEUTUNUT YHTEISTOIMINTA VUONNA 2015

Seudullisen SIVI-OHRY:n säännöllisissä kuukausittaisissa kokouksissa on vuoden 2015 aikana käsitelty ajankohtaisia seudun sivistyspalveluiden tuottamiseen ja seudun palvelutuotannon toteuttamiseen liittyviä asioita. Koska ohjausryhmä pyrkii verkostomaiseen vuorovaikutteiseen toimintatapaan seudulla, on seuraavassa esitelty keskeisimmät ohjausryhmän käsittelyssä olleet asiat ja sulkuihin on merkitty keskinäistä vuorovaikutusta kuvaamaan saadut syötteen käsitellyille asioille.

- toisen asteen rahoitusuudistukseen ja uusien järjestämisluvien hakuun varautuminen (ennakoitu säädösmuutos)
- Peruskoulujen sähköisen työrauha -ilmoituslomakkeen käyttöönotto seudun kunnissa (säädösmuutos)
- Seudullisen yhtenäisen perusopetuksen tuntijakopäätöksen hyväksyminen – seudullinen minimi (OPS2016-kehittämisryhmä)
- Sairaalakoulun ja Etappi-luokkien toiminnan rajapintojen selvittäminen (työryhmä / säädösmuutos)
- Peda.net-työskentelyalustan ottaminen käyttöön ohjausryhmän ja kehittämisryhmien dokumenttien jakamis- ja säilytystilana (tv-kehittämisryhmä)
- Kirjastojärjestelmän hankintaan liittyvä päätöksenteko (kirjasto- ja tietopalveluiden kehittämisryhmä)
- ICT-hankkeen rahoituksella tehtävät yhteiset seudulliset kehittämistoimet (tv-kehittämisryhmä)
- Yhteistoimintamahdollisuus OKM:n rahoitushaussa esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämiseksi (ministeriön tiedote)
- Ohjausryhmän toteuttama Lahden toimialajohtaja Maritta Vuorisen eläkkeelle siirtymisen seminaari/juhla Messilän kartanossa huhtikuussa 2015 (ohjausryhmä)

- OPS2016-työn etenemisprosessin muutoksen hyväksyminen (OPS2016 kehittämisryhmä)
- Maakunnalliseen esi- ja perusopetuksen arviointiin liittyvän työn käynnistäminen (ARVO-kehittämisryhmä)
- Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän rajapintayhteistyöryhmän työskentelyn ajankohtaiskatselmuksia (toimintaympäristön muutos)
- Ohjausryhmän kommentointi Päijät-Hämeen liiton koulutuspoliittisten linjausten sisältösuunnitelmiin (Päijät-Hämeen liitto)
- PHSOTE-yhtymän lastenpsykiatrian toiminnan muutoksen vaikutus kuntien oppilashuollon toimintoihin (kehittämistyöryhmä sairaalakouluun ja Etappi-luokkien toiminnan rajapintojen selvittämiseksi)
- Sähköisen vaaratilanne- ja läheltä piti -ilmoituslomakkeen käyttöönoton valmistelu seudun kunnissa (ohjausryhmä)
- Ohjausryhmän itsearviointiseminaari (Caf-arviointi), mukana kehittämisryhmien puheenjohtajat → kehittämiskohteista muodostetaan vuoden 2016 toiminnalliset tavoitteet (ohjausryhmän työn kehittäminen)
- Seudun peruskoulujen TVT-mentoreiden työpajapäivien mahdollistaminen (TVT-kehittämistyöryhmä)
- Täydennyskoulutusta verkosta – tutkimus Päijät-Hämeen opettajien asenteista verkkovälitteiseen täydennyskoulutukseen. Päijät-Hämeen opettajilta kerätyn aineiston pohjalta toteutetun Pro gradu-työn esittely ja suositukset jatkotoimenpiteiksi (TVT-kehittämisryhmä)
- Kehittämiskouluverkoston NPDL toiminnan esittely osana toimintakulttuurinmuutos-hanketta. Alueelta hankkeessa on mukana kouluja Heinolasta ja Lahdesta.
- Hallituksen kärkihankkeet OKM:n sektorilla (toimintaympäristön muutokset)
- Yrittäjä Kaakkois-Suomen (Lappeenranta) kuntakumppanuushaku merkittiin tiedoksi (toimintaympäristö).
- Varhaiskasvatuslain ja perusopetuslain muutokset (säädökset)
- Uuden nuorisolain vireilläolo (säädökset)
- Kouluterveyskyselyn epäonnistuminen Päijät-Hämeen kuntien osalta (toteuttajan järjestelmävirheestä johtuen). Vertailutieto vuoden 2015 osalta ei ole käytössä. (toimintaympäristö)
- Koulutuskeskus Salpauksen toiminnan muutokset. Salpauksen rehtori Päivi Saarelaisen ajankohtaiskatsaus (toisen asteen koulutuksen kehittämisryhmä)
- Lukuvuoden 2016 - 2017 työ- ja loma-ajat –seudullinen yhteinen linjaus (toisen asteen koulutuksen kehittämisryhmä)
- KunTeko-yhteyshenkilötoiminnan kautta apua muutoksiin – kehittämisspäällikkö yhteyshenkilönä (KuntaTyönantajien ohjelma)
- Yhteiset seudulliset puitesopimukset oppilaiden koulunkäynnistä toisen kunnan alueella hyväksyttiin (taluspäällikköiden kehittämisryhmä)
- Seudullinen sopimusmalli oppilaiden koulunkäynnistä Ali-Juhakkalan koulussa hyväksyttiin (taluspäällikköiden kehittämisryhmä)
- Perusopetuksen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmien perusteiden päivistyksen käynnistäminen seudullisena yhteistyönä (OPS2016-kehittämisryhmä)

SEUDULLISET KOULUTUKSET, JOIHIN OSA KUNNISTA ON OSALLISTUNUT

Koulujen sähköisen työrauha -ilmoitusjärjestelmän käyttöönottokoulutus (Zef Solutions Oy)

Oppiva OPS – koulutukset opetussuunnitelmauudistusta tekeville henkilöille (OPH)

Valmennus rehtoreille koulujen toimintakulttuurin muutokseen liittyen (Humap Oy)

JULKISET RAHOITUKSET, JOIDEN EHDOT MAHDOLLISTAVAT SEUDULLISEN YHTEISTOIMINNAN

Avustus, johon Päijät-Hämeen kunnat ovat saaneet kuntakohtaisen rahoituksen vuosille 2015 – 2016. Rahoitushakua varten kunnilla oli käytössään sisällöltään yhtenäinen hakemusteksti.

OKM: Esi- ja perusopetuksen toimintakulttuuri. Valtionavustus kohdentui seuraaviin painopistealueisiin kunnassa:

- pedagogisen ICT-toiminnan kehittäminen ja tietotekniikan opetuskäytön pedagogisen mielekkyyden löytäminen opetustyössä
- eheyttävien ja motivoivien oppimiskokonaisuuksien suunnitteluun ja järjestämiseen, jossa korostuu oppimaan oppiminen
- kouluviihtyvyyttä lisäävän oppilasprojektin hankintoihin.

PÄIJÄT-HÄMEEN SEUDULLISEN YHTEISTYÖN ESITTELY

kansallisessa laatuseminaarissa 1.12.2015, Helsingissä Kuntatalolla.

KEHITTÄMISRYHMIEN PUHEENJOHTAJIEN KATSAUKSET VUODEN 2015 TOIMINNASTA

OPS2016 kehittämisryhmä

(pj. rehtori Petri Haapanen, Asikkala 11/2015 saakka ja opinto-ohjaaja Pirjo Ala-Hemmilä, Asikkala 12/2015-)

OHJAUSRYHMÄN TOIMEKSIANTO (2013): OPS2016-työtä valmistellaan ja tehdään kuntien yhteistyönä. Perustetaan yhteinen seudullinen OPS-kehittämistyöryhmä, johon jokainen kunta nimeää yhdestä kahteen edustajaa. Ryhmälle määritellään vastuut ja vastuuhenkilöt sekä työryhmän tehtävät.

OHJAUSRYHMÄN EDUSTAJA/YHTEYSHENKILÖ: sivistystoimenjohtaja Irja Niilahti, Hartola (vuorotteluvapaan sijainen) Tiina Kotila-Paaso, Hartola

Seudullinen OPS-ryhmä, johon alkuvuodesta oli vielä nimettynä 23 edustajaa, on kokoontunut vuoden 2015 aikana kahdeksan kertaa. Kunnat ovat pienentäneet edustajamääräänsä vuoden aikana 18 edustajaan. Heistä paikalla on ollut keskimäärin 13 henkilöä.

OPS-työryhmä on noudattanut itse määrittelemäänsä aikataulua eri OPS-työvaiheiden mukaan. Vuoden aikana uutena asiana tuli määräys perusopetukseen valmentavan opetuksen opetussuunnitelman päivittämisestä, jonka laatimiseksi päätettiin marraskuun kokouksessa ehdottaa seudun sivistysjohtajille oman työryhmän perustamista. Vuoden aikana opetussuunnitelman yleisosan käsittely kunnissa tapahtui suunnitelmien mukaisesti ja seuturyhmässä kunnista tulneiden kommenttien pohjalta koottiin yleiseen osaan koko Päijät-Hämettä koskevia suuntaviivoja.

Oppiaineryhmät kokoontuivat pohtimaan oppiainekohtaisten osuuksien valmistelua. Valmistelutyö on nyt kaikkien kuntien käytettävissä oman kunnan OPS:n pohjana.

Lahti-Nastola on irtaantunut ainekohtaisesta opetussuunnitelman valmistelutyöstä keväällä 2015, muutamia yksittäisiä aineryhmiä lukuun ottamatta.

Seudullinen työ on lähes päätöksessään. Vaikka seudullista opetussuunnitelmaa ei laadittu, seuturyhmä johti ja aikataulutti kunnissa tapahtuvaa OPS-työtä ja mahdollisti alueen ammattilaisten yhteistyön ja hyvän pohjatyon helpottamaan kuntakohtaisten opetussuunnitelmien laadintaa.

Kehittämisryhmän esitykset ohjausryhmälle:

- yhteinen OPS-valmisteluprosessi, mutta kukin kunta työstää oman opetussuunnitelman
- seudullinen perusopetuksen tuntijako
- valmistavan opetuksen seudullisen opetussuunnitelmatyön työryhmän perustaminen

Kehittämistyöryhmä Etappi –luokkien ja sairaalakoulun toiminnan rajapintojen selvittämiseksi (pj. rehtori Hanna Rapatti, Hollola)

OHJAUSRYHMÄN TOIMEKSIANTO: Lokakuussa 2014 sivistystoimen ohjausryhmä päätti perustaa työryhmän Etappi-luokkien ja sairaalakoulun toiminnan rajapintojen selvittämiseksi. Ryhmän tarkoituksena on selvittää taloudelliset ja toiminnalliset rajapinnat Etappi-luokkien ja sairaalaopetuksen välillä sekä tarkastella uudistuneen sairaalaopetuksen vaikutuksia toimintaan. Ryhmän tehtävänä on luoda selkeät toimintatavat peruspalveluiden ja erityispalveluiden välille ja avata yhteistyötä erikoissairaanhoidon kanssa.

OHJAUSRYHMÄN EDUSTAJA/YHTEYSHENKILÖ: sivistysjohtaja Matti Ruotsalainen, Hollola

Ryhmän tarkoituksena on ollut selvittää taloudelliset ja toiminnalliset rajapinnat Etappi –luokkien ja sairaalaopetuksen välillä sekä tarkastella uudistuneen sairaalaopetusta koskevan lain vaikutuksia toimintaan. Ryhmän tehtävänä on luoda selkeät toimintatavat peruspalveluiden ja erityispalveluiden välille ja avata yhteistyötä erikoissairaanhoidon kanssa. Työryhmän työskentely jatkuu vuodelle 2016.

Työryhmä on kokoontunut ryhmän laatiman toimintasuunnitelman mukaisesti yhteensä kuusi kertaa, joista yksi toteutettiin yhteistyössä PHSOTEY lastenpsykiatrian kanssa. Työryhmän työskentely on ollut sitoutunutta lukuun ottamatta sairaalakoulun edustusta. Lastenpsykiatrian edustuksen osalta kokouksiin osallistuminen on ollut satunnaista.

Työryhmän työskentelyn tuloksena on tuotettu sairaalaopetuksen nivelvaiheen yhteistyötä koskeva prosessikuvauksen materiaali liitettäväksi OPS2016 seudulliseen käyttöön. Työryhmä on myös avannut keskustelua PHSOTEY lastenpsykiatrian kanssa. Keskustelua tullaan jatkamaan vuoden 2016 aikana. Työryhmä esitti myös seutusivistysjohtajille nykyisen Etappi –sopimuksen purkamista. Työryhmän työskentelyn tuotoksena syntyi ehdotus vaativan erityisopetuksen vertaisverkoston luomisesta Päijät-Hämeen alueelle ja opetuksen järjestämisestä lähikouluperiaatteen mukaisesti vaativaa erityisopetusta tarvitseville omaan kuntaan tai lähiseudulle. Työryhmä tulee työstämään vuoden 2016 aikana asiaa eteenpäin.

Jatkotyöskentelyn kannalta ryhmän edustusta tulee tarkastella uudelleen kevään 2016 aikana.

TVT- kehittämisryhmä

(pj. palvelupäällikkö Vesa Villikka, Lahti 03/2015 saakka, opettaja Tomi Aalto, Hollola 04/2015-)

OHJAUSRYHMÄN TOIMEKSIANTO: saattaa Päijät-Hämeen esi- ja perusopetuksen TVT-strategia käytäntöön mahdollisuuksien mukaan. Digitalisaatio yhteiskunnassamme etenee siinä määrin, että ryhmän tehtävänä on myös strategian päivittäminen ja seudullisten yhteisten TVT-hankkeiden koordinointi.

OHJAUSRYHMÄN EDUSTAJA/YHTEYSHENKILÖ: opetus- ja kasvatusjohtaja Lassi Kilponen, Lahti

Vesa Villikka toimi kehittämisryhmän puheenjohtajana 23.3.2015 saakka. Tomi Aalto toimi puheenjohtajan tehtävässä varapuheenjohtajana 21.4. lähtien ja 20.8. alkaen nimettynä puheenjohtajan tehtävään. Sihteerin tehtävässä toimivat kehittämisryhmän jäsenet vuorotteluperiaatteella.

TVT-kehittämisryhmä kokoontui keskimäärin kerran kuukaudessa kesää lukuun ottamatta. Kokousten kesto oli tavallisesti kaksi tuntia. Kokoukset pidettiin pääsääntöisesti Lahden kaupungin sivistystoimialan hallintopalveluiden tiloissa, os. Saimaankatu 11.

1. Toiminta

- a) Mentoreiden pedagogisen osaamisen kehittäminen tieto- ja viestintäteknikan opetuksessa

Seudullinen TVT-kehittämisryhmä koki tärkeimmäksi tavoitteekseen tukea Päijät-Hämeen perusopetuksessa työskentelevien opettajien pedagogisia taitoja tieto- ja viestintäteknikan opetuksessa. Tavoitteensa toteuttamiseksi kehittämisryhmä järjesti vuoden 2015 aikana kaksi merkittävää koulutustapahtumaa Päijät-Hämeen TVT-mentoreille. Molempiin Vääksyn Aurinkovuoren koulussa järjestettyihin mentoripäiviin osallistui yli 50 mentoria. Koulutusaiheita olivat mm. mediakasvatus, ohjelmointi, tietoturvallisuus, Peda.net, Office365, Android-tabletit, tablet-sovellusten hallinta, kuvan editointi, videon editointi, pilvipalvelut ja sähköiset oppimateriaalit. Mentorit antoivat koulutustapahtumista erittäin positiivisen palautteen.

Mentoreiden verkostoitumista pyrittiin myös tukemaan mm. hyödyntämällä yhteisöpalvelujen tarjoamia verkostoitumismahdollisuuksia. Mentoripäivillä verkostoitumista tuettiin järjestämällä keskustelutilaisuuksia ajankohtaisista TVT:n opetukseen liittyvistä aiheista.

- b) Mentoreiden tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen jakaminen

TVT-kehittämisryhmä koordinoi vuoden 2015 aikana hanketta 'Pedagogisten ICT-opettajien ohjaus', joka mahdollistaa mentoreiden TVT-osaamisen jakamisen eteenpäin omissa yksiköissään heidän opettajakollegoilleen ja sitä kautta oppilaille. Hankkeen yksi tehtävä oli lisätä TVT-mentoreiden motivaatiota toimia aktiivisesti oman yksikkönsä tieto- ja viestintäteknologian tukihenkilöinä. TVT-kehittämisryhmä pyrki myös omalla toiminnallaan vaikuttamaan siihen, että mentorit voisivat olla mukana kuntansa päätöksentekoprosesseissa sellaisissa hankinnoissa, jotka liittyvät tieto- ja viestintäteknikkaan.

- c) Esi- ja perusopetuksen toimintakulttuurin kehittäminen -hanke
TVT-kehittämisryhmä on mukana koordinoimassa ja ohjaamassa ko. hanketta, koska se painottuu suurelta osin tieto- ja viestintätekniiikan käyttöön kouluissa. Hankkeen haku ja päätös tapahtui vuoden 2015 aikana, mutta hankkeen toiminnallisuus painottuu vuosille 2016-2017.
- d) Kehittämisryhmän rooli ja tehtävät sivistyspalveluiden seudullisessa kehittämisessä
TVT-kehittämisryhmän tehtävää ja roolia tarkennettiin vuoden 2015 aikana. Merkittävimmät linjaukset olivat, että TVT-kehittämisryhmän tulisi tehdä toimintasuunnitelma sekä raportoida omasta työskentelystään sivistystoimenjohtajien ohjausryhmälle.
- e) TVT-kehittämisryhmän oman asiantuntemuksen syventäminen
12.6. TVT-kehittämisryhmä teki vierailun Vantaan kaupunkiin, jossa ryhmä sai tutustua Vantaan kaupungin perusopetuksen tieto- ja viestintäteknologisiin linjauksiin. Merkittävin aihepiiri oli Vantaan kaupungin tekemä mittava tablet-laitehankinta, josta kehittämisryhmä sai kuulla vinkkejä ja kokemuksia. Ko. vierailun jälkeen TVT-kehittämisryhmä kävi vielä Espoossa Microsoftilla tutustumassa uusiin teknologisiin ratkaisuihin, jotka voisivat soveltua opetuskäyttöön.
- Peda.netin käyttökoulutus kehittämisryhmän jäsenille (perehdyttäjä Jorma Kainulainen, Hollola).
- f) Muu toiminta
TVT-kehittämisryhmän asiantuntemuksesta oli hyötyä mm. Hanna Visapään Pro gradu –tutkielmalle ”Täydennyskoulutusta verkossa”. Muutamia ryhmän jäseniä haastateltiin ko. tutkielmaa varten.
- TVT-kehittämisryhmän asiantuntemusta kuultiin myös kokouksessa, jossa Mary-Ann Räsänen esitteli uusia seudullisia TVT-hankintalinjauksia.

Toisen asteen koulutuksen kehittämisryhmä

(pj. lukiojohtaja Heikki Turunen, Lahti)

OHJAUSRYHMÄN TOIMEKSIANTO: toisen asteen koulutustoimijoiden uudenlaisen yhteistyömallin valmistelemine ja arkeen saattaminen (entisen vuonna 2014 päättyneen nuorisasteen koulutuskokeiluun liittyneen yhteistoiminnan päättymisen jälkeen)

OHJAUSRYHMÄN EDUSTAJA/YHTEYSHENKILÖ: sivistystoimenjohtaja Timo Ahvo, Orimattila, sivistystoimenjohtaja Pirjo Hepo-oja, Heinola

Toisen asteen koulutuksen kehittämisryhmä on kokoontunut vuoden 2015 aikana seitsemän kertaa. Osallistumisprosentti on ollut korkea, yli 90 %.

Kokouksissa on käsitelty ajankohtaisia toisen asteen koulutuksen asioita, mutta myös laajemmin koulutuspolitiikkaa. Kehittämisyhmä on toiminut kolmen muun alaryhmän (oppimisen, ohjauksen ja lukion kehittämissyhmät) ohjausryhmänä. Alaryhmien edustajat ovat olleet esittelemässä toimintaansa kehittämissyhmän kokouksessa.

Vuoden aikana on paneuduttu useammassa kokouksessa toisen asteen opiskelijoiden paikkatietoihin: mistä hakeuduttu Päijät-Hämeen toisen asteen koulutukseen, mihin sijoitettu jatko-opintoihin jne. Tarkasteluja on tehty yhteistyössä Päijät-Hämeen maakuntaliiton kanssa, joka on toimittanut kehittämissyhmän työn tueksi tilastotietoja ja karttamateriaalia. Tätä työtä jatketaan myös vuoden 2016 aikana.

Seuraavia aiheita on käsitelty kehittämissyhmän kokouksissa vuoden 2015 aikana:

- Alatyöryhmien työskentely ja tavoitteet
- Toisen asteen koulutuksen rahoitus- ja rakenneuudistus
- Kuntien yhdistymisen vaikutus toisen asteen koulutuksen järjestämiseen
- Toisen asteen opiskelijoiden kuraattori- ja psykologipalvelujen järjestäminen
- Päijät-Hämeen alueen ammatillisen koulutuksen järjestäjien kehittämissuunnitelma, AmKesu
- Erityisen koulutustehtävän asemaa lukiokoulutuksessa koskeva selvitys
- Toisen asteen koulutus Päijät-Hämeen alueella (kartat ja raportti)
- Oppimisen, ohjauksen ja lukion kehittämissyhmän toiminnan tilannekatsaus
- Hallitusohjelman vaikutukset toisen asteen koulutukseen
- Lukuvuoden 2016-2017 työ- ja loma-ajat
- Päijät-Hämeen koulutuspoliittiset linjaukset 2015 - 2020

Lukiokoulutuksen kehittämissyhmä (pj. lukiojohtaja Heikki Turunen, Lahti)

Lukiokoulutuksen kehittämissyhmä (Lukery) kokoontui vuoden 2015 aikana neljä kertaa (kaksi kertaa syksyllä ja kaksi kertaa keväällä). Seuraavia aiheita käsiteltiin kokouksissa:

- Kuraattori- ja psykologipalveluiden järjestäminen kunnissa
- Koulutuksen järjestämislupien hakeminen
- Uuden lukiokoulutuksen OPS:n työstäminen
- Rakenne- ja rahoitusuudistus
- Verkkokurssitarjotin
- Yhteishaku
- Aloituspaikat
- Laatuksiteerien käyttö arvioinnissa

Lisäksi puheenjohtaja toi terveiset valtakunnallisesta lukiofoorumista, joka kokoontui kolme kertaa. Ryhmän jäsenet raportoivat myös käymistään koulutuksista (mm. Tulevaisuuden lukio-seminaari) sekä opintomatkoistaan.

Syksyn aloituskokouksessa sovittiin lukuvuoden 2015-16 teemoiksi seuraavat:

- OPS-työskentely

- sähköisen ylioppilastutkinnon ongelmakohdat ja toteuttaminen eri kunnissa
- sähköiset välineet ja oppimisalustat lukiolaisten käytössä.
- laatukriteerien käyttö
- terveiset seminaareista / koulutuksista / tapahtumista
- jatko-opiskelu

Osallistumisprosentti kokouksissa on ollut 60 - 70%.

Ohjauksen kehittämisryhmä (pj. aikuislukion rehtori Riitta Yrjänä LYK, Lahti)

Ryhmä on pitänyt kolme kokousta vuoden 2015 aikana.

Ryhmän jäsenet ovat olleet erittäin sitoutuneita tehtäväänsä. Yhteistyö ja kehittäminen on koettu omaa ohjaustyötä tukevaksi. Samalla on voitu vaikuttaa ohjaustyön kehittämiseen alueella.

KEHITTÄMISKOHDE 1:

PERUSOPETUKSEN JA TOISEN ASTEEN NIVELVAIHEESSA TARJOTUN KOULUTUKSEN JA OHJAUKSEN NÄKYVÄKSI TEKEMINEN

Ryhmän jäsenet ovat osallistuneet vuosittaisen Zoomaus-oppaan tekemiseen

- opas on valmis ja se jaetaan peruskoulujen oppilaanohjaajille huhtikuun alussa
- opas on todettu hyväksi ja tarpeelliseksi työvälineeksi ohjaushenkilöstölle

Seminaarin suunnitteluun osallistuminen yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa
2.10.2016 Lahdessa

- kohdehenkilöinä olivat ohjaustyötä tekevät
- seminaarin aiheena oli VALMA-koulutus, maahanmuuttajien koulutuspolut, voimaa ohjaustyöhön
- uutta seminaaria suunnitellaan ELY-keskuksen kanssa syksyille 2016

KEHITTÄMISKOHDE 2:

KOULUTUKSEEN TUTUSTUMISEN KOORDINOINTI JA MALLINTAMINEN

Koulutukseen tutustumisen yhteistyölomakkeen luominen, valmistui tammikuussa 2016

- Tavoite: koulutukseen tutustuminen tapahtuisi jäsentyneemmin niin, että tutustuminen olisi suunnitellumpaa
- Tavoite: oppilas orientoituu ja arvioi itse tutustumiskäyntinsä merkitystä
- lomake tuo ohjaajalle uuden työvälineen
- lomake palvelee lähettävää ja vastaanottavaa oppilaitosta sekä oppilaan huoltajaa

KEHITTÄMISKOHDE 3:

OMAN AMMATTIOSAAMISEN KEHITTÄMISEEN KANNUSTAMINEN = OPOTET JA OPETET

Ohjauskirjeet lähetettiin koulutusjohtajille ja opinto-ohjaajille lokakuussa 2015

- Tavoite: kannustaa opettajia ja opinto-ohjaajia kehittämään omaa ammatillista osaamistaan tutustumalla oman tai toisen oppilaitoksen, eri kouluasteen tai organisaation opettajan tai opinto-ohjaajien käytännön työhön
- Toteutuma: TET – kokemuksia ei ole kentältä paljoa kuulunut
- Jatkosuunnitelma: muistutetaan asiasta erilaisissa yhteyksissä, olisi hyvä saada TET-kokemuksista kerättyä tietoa

KEHITTÄMISKOHDE 4:

TUTOR-OPISKELIJOIDEN YHTEINEN KOULUTUS

Selvitettiin TUOR-koulutuksen tilaa

- sekä ammatillinen koulutus että lukiokoulutus järjestävät omaa TUTOR-koulutusta
- kehitetään jatkossa omina koulutuksinaan
- vertaistiedon mahdollistaminen olisi tärkeää
- Jatkosuunnitelma: kootaan lukioiden opiskelijatutorit yhteen yhteisen teeman ympärille kevään 2016 aikana

Oppimisen kehittämisen ryhmä

(pj. apulaisrehtori Hanna Luttinen, Kannaksen lukio Lahti)

Vuonna 2015 oppimisen kehittämisen ryhmä kokoontui viisi kertaa.

Varsinaisista jäsenistä aktiivisesti mukana ovat olleet Hanna Luttinen, Tarja Männikkö, Jukka Leivo, Susanna Lindholm (eli neljä jäsentä kuudesta). Lisäksi varajäsenistä aktiivisesti mukana ovat olleet Juha Hirvonen ja Marjukka Tiainen. Syksystä 2015 lähtien tapaamisiin ovat osallistuneet myös Seija Katajisto (vars. jäsen), Merja Tirkkonen (varajäsen) ja Maija-Stiina Tuloisela-Rutanen (Maija Vehviläisen tilalle tullut varajäsen).

Keväällä 2015 viimeistelimme verkkokurssitarjottimen ja laitoimme sen jakoon eri oppilaitoksille. Tämä oli lukuvuoden 2014-2015 tavoitteemme. Tarjotin valmistui aikataulussa, mutta verkkokurssitarjottimen hyödyntäminen on ilmeisesti jäänyt toivottua vähäisemmäksi (arvioidaan loppukevästä 2016). Syksyllä 2015 asetimme lukuvuoden 2015-2016 tavoitteeksi kerätä hyviä käytänteitä muutamiin oppimiseen liittyviin aihekokonaisuuksiin: arviointi, osallisuus, osaamisen tunnistaminen sekä oppimisympäristöt. Näistä on käsitelty suunnitelman mukaisesti vuoden 2015 aikana aiheet arviointi ja osallisuus. Koottujen ajatusten julkinen jakaminen on viivästynyt, mutta työn alla.

Yhteistyön suurin hankaluus on yhteisten aikojen löytäminen. Lisäksi kehittämisajatusten jalkauttamisessa hankaluutta aiheuttaa se, että ryhmä ei ole päätösvaltainen eikä edusta koko Päijät-Hämeen toista astetta. Ryhmä valitsee kehittämiskohteet siis muutaman oppilaitoksen tarpeista käsin, joskin olemme todenneet, että muutamankin oppilaitoksen vahvuudet ja kehittämistarpeet poikkeavat toisistaan niin paljon, että yhteistä kaikkia hyödyttävää kehittämiskohdetta on vaikea löytää.

ARVO-kehittämisryhmä

(pj. sivistystoimenjohtaja Jaana Suvisilta, Nastola 08/2015 saakka, koulutusjohtaja Johannes Rinkinen, Heinola 09/2015-)

OHJAUSRYHMÄN TOIMEKSIANTO: sivistyspalveluiden seudullisen laatu- ja arviointitoiminnan kehittäminen ja säännöllisten maakunnallisten arviointien toteuttaminen.

OHJAUSRYHMÄN EDUSTAJA/YHTEYSHENKILÖ: sivistystoimenjohtaja Jaana Suvisilta, Nastola

Päijät-Hämeen seudullinen arvioinnin kehittämisryhmä eli ARVO-ryhmä on kokoontunut vuoden 2015 aikana kahdeksan kertaa. Kokouksia on ollut sekä kevä- että syyskaudella n. kerran kuukaudessa. Jäseniä ryhmässä on puheenjohtajan, esittelijän ja sihteerin lisäksi ollut 12. Ryhmän esittelijänä on toiminut kehittämispäällikkö Anjariitta Carlson ja sihteerinä kehittämiskoordinaattori Raisa Kujala, molemmat Lahden kaupungin sivistystoimialalta. Puheenjohtaja toimi tammi- syyskuussa Jaana Suvisilta Nastolasta. Päijät-Hämeen sivistystoimen ohjausryhmä valitsi kokouksessaan 9.9.2015 puheenjohtajaksi Johannes Rinkisen Heinolasta. Samalla ryhmää täydennettiin varhaiskasvatuksen edustajilla. Uusiksi jäseniksi nimettiin Miia Kemppi Heinolasta ja Päivi Laattala Hollolasta. Osallistujia kokouksissa on ollut keskimäärin 10 henkilöä / kokous.

Kehittämisryhmän helmikuun kokouksessa päätettiin, että vuoden 2015 toiminnan painopisteinä ovat OPS2016-prosessin arviointi sekä maakunnallinen esi- ja perusopetuksen arviointi, joista ensimmäinen painottuu keväälle ja jälkimmäinen syksyille. Syyskauden kokoukset päätettiin aikatauluttaa maakunnallisen arvioinnin valmisteluajankauden mukaan.

Kevätkauden aikana ARVO-ryhmä laati CAF-mallin pohjalta arviointimallin, jolla voitiin arvioida opetussuunnitelmaprosessin onnistumista kuntatasolla. Malli saatiin valmiiksi elokuussa 2015 ja syksyn aikana sen avulla arvioitiin OPS2016-prosessia muutamissa kunnissa. Kokemukset arviointimallin käytöstä olivat pääosin positiivisia. Arvioinnin myötä OPS-prosessien johtamisen tueksi saatiin tietoa onnistumisesta eri osa-alueilla ja konkreettisia kehittämisajatuksia prosessin jatkoa ajatellen.

Vuoden 2016 esi- ja perusopetuksen maakunnallisen arvioinnin suunnittelu aloitettiin elokuussa 2015. Arvioinnin suunnittelua varten nimettiin työryhmät erikseen perusopetukseen ja esiopetukseen. Perusopetuksen arviointiryhmä PERA:an

nimettiin jäseniksi Johannes Rinkinen Heinolasta, Janne A. Salonen Hollolasta, Tuula Herkepeus Lahdesta ja Piia Uotinen Orimattilasta. Esiopetuksen arviointiryhmä ESA:an nimettiin jäseniksi Päivi Salminen Heinolasta, Päivi Laattala Hollolasta, Maarit Raitala Lahdesta, Sari Manninen Nastolasta ja Merja Hytönen Orimattilasta. ESA- ja PERA- ryhmät vastasivat kyselyn kysymysten laadinnasta. Kysymysten laatimisen lisäksi sovittiin, että vuoden 2016 alussa kyselyn toteutusvaiheessa tehdään yhteistyötä kyselyn ohjeistamisessa, tiedottamisessa ja analysoinnissa.

Päijät-Hämeen seudullinen kirjastoyhteistyö 2015

(pj. kirjastotoimenjohtaja Marja Malminen, Lahti)

OHJAUSRYHMÄN TOIMEKSIANTO: valmistella ja toteuttaa Päijät-Hämeen tieto- ja viestintästrategian (2009) toimeenpanoa koko maakunnan alueella.

OHJAUSRYHMÄN EDUSTAJA/YHTEYSHENKILÖ: kehittämispäällikkö Anjariitta Carlson ja kehittämiskoordinaattori Raisa Kujala, seudullinen yhteistoiminta

1. Seudullisen kirjastojärjestelmän valmistelu vuonna 2015

Päijät-Hämeen kirjastojen kirjastojärjestelmän projektiryhmä tutustui Suomessa yleisten kirjastojen käytössä oleviin kirjastojärjestelmiin ja teki opintomatkat Tampereen, Vaasan ja Helsingin kaupunginkirjastoihin, joissa perehdyttiin Aurora-, MicroMarc- ja Sierra-järjestelmien ominaisuuksiin. Lisäksi Lahden pääkirjastossa kuultiin esitys valtakunnallisesta KOHA-hankkeesta ja KOHA-järjestelmän kirjastovetoisesta organisoitumisesta Suomessa.

Seudullisen kirjastojärjestelmän aikataulua ja toteutusta koskeva aloituskokous koskien aineisto- ja lainaajatietokantojen yhdistämistä ja nk. Päijät-Häme-kimpan toteutusta pidettiin järjestelmätoimittajan kanssa marraskuussa 2015. Tavoitteena on Päijät-Hämeen seudullisten kirjastopalveluiden, seudullisen asiakasliittymän, seutulainojen ja –varausten käyttöön otto keväällä 2016. Seudullisia kirjastopalveluja on valmisteltu yhtenäistämällä luettelo- ja aineistotietokantatietoja. Seudullisen kirjastojärjestelmän valmistelua on vetänyt TVT-koordinaattori.

2. Osaamisen edistäminen

Lahden kaupunginkirjasto järjesti Päijät-Hämeen kirjastojen henkilöstölle ammatillista täydennyskoulutusta seuraavasti:

- TIETY – tietotyötutkintokoulutus:
(Ryhmä 1: ½ päivää 18 kertaa, Ryhmä 2: 1 päivä 9 kertaa)
- E-aineistot esiin! E-aineistokoulutus 19.5.2015
- Taitopainotteinen kouluttajakoulutus kirjastohenkilöstölle 22.5. ja 29.5.2015
- Kirjallisuutta, kyllä kiitos! -koulutus 14.10.2015

- Sujuvasti surfiin! Kirjastot kansalaisen sähköisten palvelujen asiointiympäristöinä -koulutus 11.11.2015
- Koukuttaisiko kirja? Lukutärppejä lapsille ja nuorille –koulutus 3.12.2015
- Työpaja: Seudullinen kokoelmailtapäivä 19.3.2015

3. Kokoukset ja työryhmät

- Päijät-Hämeen seudullisen kirjastoyhteistyön johtoryhmä_kokoontui kahdeksan (8) kertaa ja päivitti mm. seudulliset kirjastojen käytösäännöt ja maksut.
- Seudullinen verkkopalvelut-työryhmä kokoontui neljä (4) kertaa.
- Seudulliset kokoelmalinjaukset – työryhmä kokoontui viisi (5) kertaan. Työryhmä arvioi kokoelmien nykytilan suhteessa yleisten kirjastojen laatusuositukseen, selvitti aineistonvalinnan ja -hankinnan parhaat käytännöt ja laati ehdotuksen Lastukirjastojen kokoelmalinjauksista.
- Seudullinen hankinta- ja luettelointipalvelut – työryhmä_kokoontui vuoden aikana neljä (4) kertaa. Työryhmässä valmisteltiin seudulliseen kirjastojärjestelmään liittyviä asioita:
- valmistautuminen aineistotietokantojen yhdistämiseen: esim. luettelointikäytäntöjen yhtenäistäminen, aineistontoimittajalistojen siivoaminen
- hankinnan ja luetteloinnin järjestäminen yhteisessä tietokannassa: keskitetty luettelointi ja hajautettu hankinta
- kaunokirjallisuuden genreluokituksista luopuminen, tilalle 1.1.2016 alkaen luokka 84.2 ja genrehyllyt (esim. Jännitys)
- työryhmä teki ehdotuksen yhteisessä tietokannassa käytettävistä pisteiden nimistä ja yhteisistä osastojen nimistä

4. Päijät-Hämeen kirjastojen toimintasuunnitelma 2016 - 2019

Kirjastopalveluiden tavoitteellisuuden, tuottavuuden, uudistamisen ja vaikuttavuuden edistämiseksi sekä johtamisen tueksi järjestettiin Päijät-Hämeen kirjastojen suunta 2016 - 2019 seminaaripäivä joulukuussa, jossa työstettiin kirjastojen arvoja, visiota, strategisia päämääriä ja tavoitteita Yleisten kirjastojen neuvoston strategian "Yleisten kirjastojen suunta 2016 - 2020 pohjalta. Päijät-Hämeen kirjastojen toimintasuunnitelma valmistuu ja otetaan käyttöön keväällä 2016.

Varhaiskasvatuksen kehittämisryhmä

(pj. päivähoitojohtaja Mika Harju, Lahti)

OHJAUSRYHMÄN TOIMEKSIANTO: Ryhmä kokoontuu jatkossa säännöllisesti, luo itse tavoitteet ja toimintamallit työskentelylleen ja raportoi tekemistään varhaiskasvatuksen seudullisista linjauksista tälle ohjausryhmälle

OHJAUSRYHMÄN EDUSTAJA/YHTEYSHENKILÖ: sivistystoimenjohtaja Jaana Suvisilta, Nastola

Varhaiskasvatuspalvelujen seudullinen ryhmä on kokoontunut vuoden 2015 aikana neljä kertaa. Keskeisenä aiheena on ollut varhaiskasvatuksen lainsäädäntöön liittyvistä muutoksista keskustelu ja muutosten vaikutusten arviointi. Kuntaliitto on koonnut valtakunnallisen varhaiskasvatusjohtajien verkoston, jossa puheenjohtaja on mukana. Sieltä tuleva keskustelu ja materiaali on ollut seutuverkoston käytössä.

Muina asioina olemme sopineet esimerkiksi yhteistyöstä seudullisen arvioinnin ja opetussuunnitelmatyön osalta sekä keskustelleet muista ajankohtaisista varhaiskasvatukseen liittyvistä asioista ja käytännöistä eri kunnissa. Seudullisen ryhmän toiminta on koettu hyödylliseksi.

Taluspäälliköiden kehittämisryhmä

(pj. koulutusjohtaja Juha Leppialho)

OHJAUSRYHMÄN TOIMEKSIANTO: Yhteistyöelin kunnallisten sivistyspalveluiden talouden ohjauksessa ja toiminnan vertailussa sekä seudullisten sopimusten ajantasaistaminen.

Taluspäälliköiden kehittämisryhmän keskeisinä tehtävinä on laadittu ja päivitetty ajankohtaistamista vaativat sopimuslomakkeet kuntien yhteistoiminnasta silloin kun oppilas on ohjattu käymään muuta kuin oman kuntansa koulua. Myös Ali-Juhakkalan erityiskoulun sopimusten päivitys on toteutettu taluspäälliköiden yhteistyöllä.

Vapaa-aika- ja liikuntapalveluiden kehittämisryhmä

(pj. liikuntatoimenjohtaja Tommi Lanki)

OHJAUSRYHMÄN TOIMEKSIANTO: Ohjausryhmä toivoo Päijät-Hämeen alueen liikuntatoimijoiden innovatiivisen yhteistyön konkretisoituvan erityisesti maakunnan asukkaiden hyvinvointia lisäävien toiminnallisten suunnitelmien arkeen saattamisena.

OHJAUSRYHMÄN EDUSTAJA/YHTEYSHENKILÖ: sivistystoimenjohtaja-rehtori Petri Käkönen, Kärkölä

Vapaa-aika- ja liikuntapalveluiden kehittämisryhmän toiminta käynnistyi joulukuussa 2015 muutaman vuoden tauon jälkeen. Yhteistyön tiivistäminen koettiin tärkeäksi, sillä yksittäisten kuntien liikuntatoimesta vastaavien henkilöiden resurssit eivät nykyisellään riitä kaikkien tehtävien hoitoon, ja yhteistyörakenteiden kautta etsitään tehokkuutta toimintaan. Ryhmään kuuluu kunnallisten liikuntatoimijoiden lisäksi edustus Päijät-Hämeen liikunta- ja urheilu ry.:stä.

YHTEISTOIMINNAN TALOUDELLISET TIEDOT VUODELTA 2015

Yhteistoiminnan taloudelliset tavoitteet toteutuivat talousarvioin rajoissa vuoden 2015 aikana.

Taulukko 1:

Sivistystoimen seudullisen yhteistyön toimintamenot, erittely vuosilta 2015 ja 2014.

Yhteistoiminnan kokonaisbudjetti vuonna 2015 oli 126 700 euroa.

Toimintamenot 2015	euroa	Toimintamenot 2014	euroa
Henkilöstökulut	109 997	Henkilöstökulut	108 337
Matkakustannukset	1 448	Matkakustannukset	381
ICT-palvelut + puhelin	2 885	ICT-palvelut + puhelin	3 475
Koulutuksiin osallistuminen	751	Koulutuksiin osallistuminen	302
Toimistotarvikkeet	160	Toimistotarvikkeet	147
Työhuoneen vuokra + sähkö + siivous	6 552	Työhuoneen vuokra + sähkö + siivous	9 835
Kokous- ja neuvottelukulut	3 827	Kokous- ja neuvottelukulut	1 607
Yhteensä	125 620	Yhteensä	124 085

Seudullisen kehittämisen henkilöresurssi vuonna 2015

kehittämispäällikkö, KM Anjariitta Carlson 80 %

kehittämiskoordinaattori, KM Raisa Kujala 100 %